

Høringsinnspill – framtidig skolestruktur i Namsos kommune

Vedrørende forslag om flytting av ungdomstrinnet på Jøa

Vi er et ektepar med tre barn i skolealder, for tiden elever ved Høknes Barneskole. Vi er i utgangspunktet begge fra Jøa, og vil etter hvert måtte stå i valget om hvorvidt det er aktuelt å flytte tilbake til hjemmeplassen og posisjonere oss mot et generasjonsskifte i landbruket. Administrasjonens forslag om å flytte ungdomstrinnet fra Jøa til Namsos viser seg for vår del å vanskeliggjøre dette betraktelig.

Vi har selv vært nødt til å flytte på hybel i Namsos for videregående skolegang som følger av at pendlingsavstanden ikke fremstår forenlig med hverken kollektivtilbud, fritidsaktiviteter, sosialt samvær, skolearbeid eller ettermiddagsjobb.

Dette har vært hverdagen hos de aller fleste etter endt skolegang ved Jøa ungdomsskole, og som foreldre på Jøa har man vært forberedt på at dette er et «nødvendig onde» for at barna skal ha et realistisk tilbud om videregående utdanning.

Da er det et paradoks at barna i ungdomsskolealder foreslås kastet under den samme bussen som anslås å skulle bruke to timer hver veg til skolen, gitt at ferga går – barna som er yngre enn de som er nødt til å flytte til Namsos fordi pendlebelastningen i utgangspunktet er for omfattende.

Forslaget innebærer i praksis at ungdommen på Jøa får en hverdag som er fire timer kortere enn jevnaldret ungdom i Namsos, hver eneste skoledag. Uavhengig hvilke tiltak administrasjonen foreslår å pynte forslaget med, kan ikke disse timene sees bort fra.

Om man jobber i en 40% stilling, vil man i løpet av året bruke færre timer på jobb enn hva ungdommene på Jøa vil være nødt til å bruke på bussen.

Akkumulert over ungdomstrinnet utgjør dette opp mot 2300 timer, eller 1,35 årsverk om man heller vil. Dette er naturligvis ikke noe vi ønsker å utsette våre barn for, og veier fryktelig tungt imot en eventuell hjemflytting.

Det erkjennes i høringsnotatet at reiseveien i tid *kan* ligge over det som kan anses som det beste for eleven, og at reiseløsningen kan utløse behov for reisefølge og ekstra tilsyn. Her understreker også administrasjonen selv at belastningen fremstår som svært høy. Det stilles store spørsmål til hvorvidt forslaget i det heletatt er innenfor rammene av en forsvarlig skolehverdag.

Her kan både grunnlovens paragraf 104, FN's barnekonvensjon artikkel 3 og opplæringslovens paragraf 2-6 trekkes frem som vesentlige argumenter mot administrasjonens forslag.

I tillegg til at forslaget er juridisk problematisk, finnes det flere utenlandske studier som også taler for at dette ikke er bærekraftig for elevene.

Forskningen antyder på *lang veg* at:

- Lang skolevei og bruk av kollektivtransport er assosiert med betydelig økt risiko for depresjon og stress, særlig når avstanden overstiger omtrent én time hver vei^[1]
- Hver ekstra time daglig reisevei er forbundet med dårligere mental helse og redusert skoleprestasjon^[2]
- De negative effektene av lang reiseveg forsterkes av søvnmangel, psykisk utmattelse og redusert deltakelse i fritidsaktiviteter^[3]

Administrasjonen anmodes derfor om at lovverket, hensynet til barnets beste, samt dokumentert kunnskap om konsekvenser av lang skolevei tillegges avgjørende vekt, og at forslaget om å flytte ungdomstrinnet på Jøa følgelig skrotes.

La Jøa Barne- og ungdomsskole videreføres uavkortet – til det beste for både befolkningen på Jøa og i Namsos.

For oss vil utfallet av denne saken være avgjørende for om vi velger å flytte til Jøa og bidra videre til lokalsamfunnet der. Dette vet vi at vi ikke er alene om, og vi håper kommunen tar dette til følge i videre saksbehandling.

Med hilsen,

Sondre og Karoline Sandberg

Referanseliste

1. Ferreira Lima, G., Nascimento Neto, P., Hino, A. A., & Duarte, F. (2024). *Association between school commuting and adolescent mental health*. **PLOS Mental Health**, 1(5).
2. Otsuka, Y. et al. (2024). *Longer daily commutes linked to depression in high schoolers*. **Nihon University / Asahi Shimbun**.
3. Guan, H. et al. (2025). Examining the relationship between commuting time, academic achievement, and mental health in rural China. **BMC Public Health**, 25:1616.